VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 16 §:n muuttaminen

ILARI AHOLA, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES
SIVISTYSVALIOKUNTA
17.9.2025

Esityksen keskeinen sisältö

- Varhaiskasvatusmaksujen tarkistamisessa käytetty indeksi vaihdettaisiin.
  - Aiemmin käytetty **kuntataloutta koskevaa opetustoimen hintaindeksiä**.
  - Ehdotuksen mukaan käytettäisiin **kuntien peruspalveluiden hintaindeksiä**.
- Tavoitteena on, että Tilastokeskus voisi lakata tuottamasta kuntataloutta koskevaa opetustoimen hintaindeksiä.
  - Tilastokeskus voisi sopeutua yhdeltä osin paremmin kuluvalla vaalikaudella voimaan tuleviin valtionhallinnon toimintamenosäästöihin.
- Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Esityksen keskeiset vaikutukset

- Vähentäisi Tilastokeskuksen työmäärää.
- Ei olisi oleellista vaikutusta varhaiskasvatusmaksujen kehitykseen.
  - Kuntien peruspalveluiden hintaindeksin arvioidaan sote-uudistuksen jälkeen kuvaavan kustannuskehitystä lähes samalla tavoin kuin kuntataloutta koskevan opetustoimen hintaindeksin.
- Tilastokeskus voisi ohjata muut aiemmin opetustoimen hintaindeksiä käyttäneet tahot käyttämään kuntien peruspalveluiden hintaindeksiä.

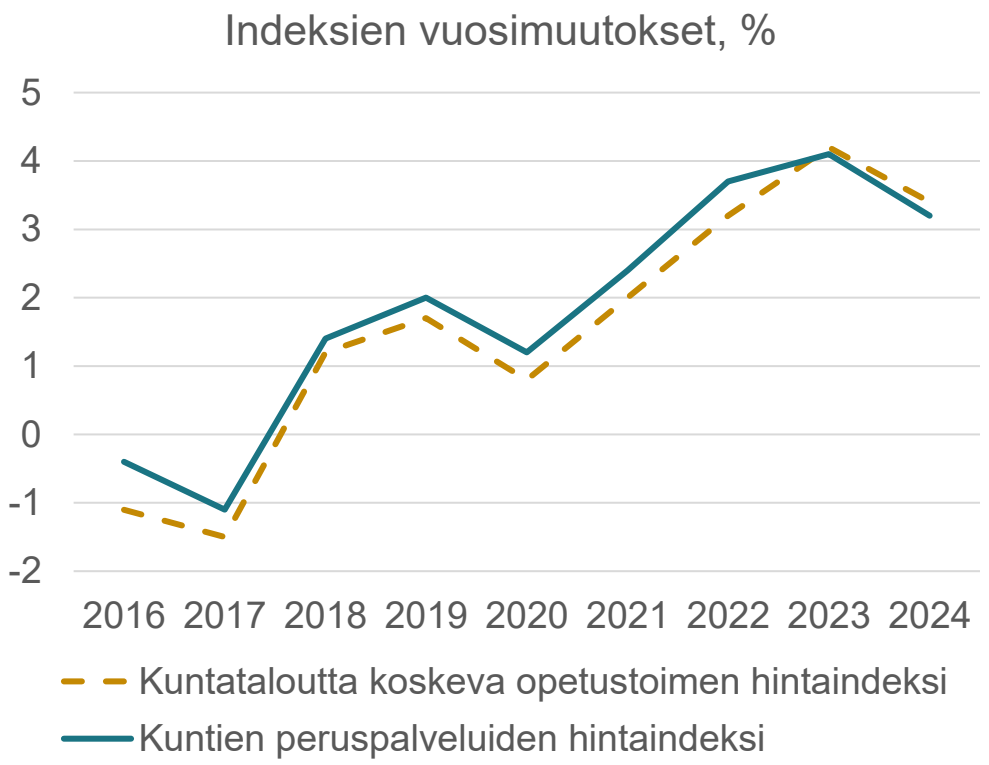

Esityksen valmistelu

- Pieni ja melko tekninen HE – valmisteltu VM:n aloitteesta virkatyönä.
  - Pontimena Tilastokeskuksen päätös lakkauttaa julkisten menojen hintaindeksin kaikki indeksit pl. lakisääteiset indeksit (kuntien peruspalveluiden hintaindeksi muutoinkin lakisääteinen).
  - Samalla lakiin ehdotetaan indeksiteknisiä korjauksia (perusvuoden määrittely).
- Valmisteltu yhteistyössä OKM:n kanssa ja sovittu, että VM esittelee.
  - Valmistelun alusta asti keskusteltu esityksestä myös Tilastokeskuksen ja Kuntaliiton kanssa.
- Lausuntopalaute pääosin myönteinen (6 myönteistä, 3 neutraalia, 1 kielteinen).
  - Lausuntojen perusteella tarkennettu esityksen perusteluita.
- Vaihtoehtoiset toteuttamistavat: jokin muu indeksi – olisi periaattellinen muutos.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

ILARI AHOLA, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES
ETUNIMI.SUKUNIMI@GOV.FI
VM.FI | @VMUUTISET